

VN/5069/2026

Hanke lasten ja nuorten suojelemiseksi sosiaalisen median haitoilta -työryhmän kokous 4/2026

- Aika:** Maanantai 30.3.2026 klo 10.15–12.15
- Paikka:** kokoushuone Maria (Kirkkokatu 12) ja Teams-etäyhteys
- Läsnä:** Francke Laura, Opetushallitus
Haikonen Helena, sosiaali- ja terveysministeriö
Keckman Mirva, sosiaali- ja terveysministeriö
Keinänen Jari, sosiaali- ja terveysministeriö
Kuoksa Mirka-Tuulia, sosiaali- ja terveysministeriö
Kuusio Laura, sosiaali- ja terveysministeriö
Louhi Tiina, sosiaali- ja terveysministeriö
Malja Marjo, sosiaali- ja terveysministeriö (vpj.)
Mustonen Terhi, Terveystieteiden tutkimuskeskus, sijaisena Lindberg Päivi, THL
Mäkelä Amanda, oikeusministeriö
Mäkinen Kimmo, valtiovarainministeriö
Patrikka Roosa, liikenne- ja viestintäministeriö
Pekkala Leo, Taide- ja kulttuurivirasto, sijaisena Salomaa Saara, Taide- ja kulttuurivirasto
Pulkinen Tuomas, sosiaali- ja terveysministeriö (sihteeri)
Puumalainen Taneli, sosiaali- ja terveysministeriö (pj.)
Puura Sanna, opetus- ja kulttuuriministeriö, sijaisena Hakulinen Silja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Suonviri Essi, sosiaali- ja terveysministeriö
- Kutsutut:** Pelastakaa Lapset ry / Heidi Näppi ja Marjaana Hulkko
Mannerheimin Lastensuojeluliitto / Paula Aalto
Suojellaan Lapsia ry / Nina Vaaranen-Valkonen ja Katariina Leivo

1. Edellisen kokouksen muistion tarkistaminen

Varapuheenjohtaja Marjo Malja avasi kokouksen klo 10.18. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin muutoksitta.

VN/5069/2026

2. Ajankohtaiset asiat

HE:n vaihtoehtojen valmistelu

Työryhmän asettamispäätöksen mukaisesti työryhmän tehtävänä on laatia luonnos mahdollisesta lakiesityksestä, mikäli arvioinnin perusteella säädösperusteinen ratkaisu osoittautuu tarkoituksenmukaiseksi. Tätä varten käytiin läpi Tiimeri-työtilan väliraporttipohjassa kuvattuja tällä hetkellä tunnistettuja mahdollisia sääntelyvaihtoehtoja. Vaihtoehtoina on tunnistettu muun muassa sosiaalisen median ikärajoista säättäminen kansallisesti, tietosuojalaissa (1050/2018) säädetyn kansallisen ikärajan muuttaminen koskien lapsen suostumusta henkilötietojen käsittelylle silloin, kun tietoyhteiskunnan palveluja tarjotaan suoraan lapselle, sekä pehmeämmät keinot, joilla pyrittäisiin rajoitusten sijaan korostamaan digitaalisten turvallisuuden opetusta esimerkiksi kouluissa.

Esitettiin, että työryhmän jäsenet kävisivät läpi väliraporttipohjaa seuraavaa työryhmän kokousta varten.

Kansainvälisen vertailun tilanne

Kansainvälisessä katsauksessa tuotiin esiin Brasilian uusi lakialoite sosiaalisen median kieltämiseksi kokonaan alle 16-vuotiailta. Lisäksi esiteltiin Iso-Britannian ajankohtaista tilannetta. Tuotiin esiin, että ehdotettu alle 18-vuotiaita koskeva kieltäminen käyttää VPN-palveluita ei ole edennyt. Britanniassa on mietitty kansallista henkilötietojen käsittelyä koskevan ikärajan nostamista laissa (UK GDPR). Keskustelussa tuotiin esiin, että älylaitevalmistaja Apple on tuomassa Britanniaan pakotetun iäntarkastusmenetelmän laitteisiinsa. Muiden maiden tilanteiden osalta esiteltiin Kreikka, jossa on julkaistu iänvarmennusovellus, joka on tarkoitettu tupakan ja alkoholin oston kieltämiseksi alaikäisiltä. Ranskan osalta todettiin, että senaatti käsittelee lakialoitetta sosiaalisen median kieltämiseksi alle 15-vuotiailta tiistaina 31.3.2026.

Lasten ja nuorten kuuleminen, verkkokysely ja työpaja

Lasten ja nuorten kuulemisen osalta todettiin, että lapsille ja nuorille tarkoitetut verkkokyselyt on lähetetty Opetushallituksen kautta perjantaina 27.3. kouluihin. Asiaa koskeva sosiaali- ja terveysministeriön tiedote on myös julkaistu.

3. Järjestökuulemiset

Pelastakaa Lapset ry / Heidi Näppi ja Marjaana Hulkko

Pelastakaa Lapset ry toi esiin lasten näkökulmaa. Esitettiin, että lasten digiturvallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistaminen on tärkeä asia, mutta lainsäädäntö ei ole yksinään riittävä keino. Digikehitys on edennyt lainsäädäntöä nopeammin, ja pelkät ikärajat ei vielä tee digipalveluista turvallisia. Puheenvuorossa korostettiin teknologiayritysten vastuuta. Käytiin läpi kyselytutkimuksia lasten kohtaamasta verkkovälitteisestä seksuaaliväkivallasta. Kyselyiden mukaan ei-toivottujen seksiviestien ja kuvien saaminen on nuorten keskuudessa yleistä, ja yli puolet ei kerro seksuaaliväkivallan kokemuksista kellekään. Puheenvuorossa nostettiin esiin mediakasvatuksen tukeminen. Vastuu lasten digiturvallisuudesta ei voi jäädä liikaa yksilöiden ja vanhempien vastuulle.

Lasten kokemusten mukaan verkosta tekee turvallisen muun muassa turvalliset sisällöt. Lasten digiturvallisuuden eriarvoisuuden osalta tuotiin esiin, että vähemmistöön kuuluvat lapset kohtaavat muita enemmän pelottavaa sisältöä verkossa. Perheiden sosioekonomisella asemalla on myös vaikutusta.

VN/5069/2026

Sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevissa perheissä ei ole välttämättä riittävää tukea tai välineitä turvalliseen mediankäyttöön.

Uudet teknologiat, kuten tekoälysovellukset, mahdollistavat uudenlaisia verkkokiusaamisen ja seksuaaliväkivallan muotoja. Esimerkiksi seksuaalissävytteisellä materiaalilla kiristäminen on kasvanut ilmiönä.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto / Paula Aalto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto esitteli havaintoja lapsille ja nuorille tehdystä kyselytutkimuksesta nettikiusaamisesta. Tuotiin esiin, että verkkokiusaamista ei aina tunnisteta kiusaamiseksi esimerkiksi verkkopeliympäristöissä. Sosiaalisen median haitallisten sisältöjen osalta tuotiin esiin vaaralliset sometrendit ja aggressiiviset algoritmit, jotka kannustavat esimerkiksi laihuuteen. Toisaalta digiympäristöt voivat olla joissain tapauksissa lapsille ja nuorille ainoita kanavia saada tietoa ja esimerkiksi vertaistukea.

Tuotiin esiin, että lapset ovat eriarvoisessa asemassa, jos vastuu jää vain vanhemmille. Lisäksi pohdittiin sosiaalisen median ikärajojen nostamisen suhteen, mitä voidaan tehdä sen eteen, että lapsilla ja nuorilla olisi käytettävissä turvallisia verkkoympäristöjä.

Keskusteltiin mediakasvatuksen asemasta Suomessa. Järjestöillä on suuri rooli vanhemmille suunnatussa mediakasvatuksessa. Keskustelussa tuotiin esiin myös perheiden eriarvoisuus muun muassa vanhempien kyvyissä hankkia esimerkiksi vahvaan tunnistautumiseen vaadittavat välineet.

Suojellaan Lapsia ry / Nina Vaaranen-Valkonen ja Katariina Leivo

Suojellaan Lapsia ry esitteli toimintaansa. Verkkovälitteisessä lapsiin kohdistuvassa seksuaaliväkivallassa korostuu tapausten kansainvälisyys, sillä tekijä ja uhri ovat usein eri maissa. Esiteltyjen kyselytutkimusten mukaan alle 18-vuotiaista yli puolet ovat etsineet laitonta kuvamateriaalia. Tämä korostaisi sääntelyn tarvetta. Toisaalta sosiaalisen median ikäraajat eivät ole ainoa merkityksellinen toimi. Esiin nostettiin tekoäyllä tuotetun materiaalin ja algoritmien merkitys. Nostettiin esiin myös ennaltaehkäisevä näkökulma esimerkiksi digiturvakasvatuksen osalta. Lisäksi kiinnitettiin huomiota pelialustoihin ja niiden sääntelyyn.

Keskustelussa nousi esiin mediakasvatuksen rooli ja tila opetus- ja koulutusallalla.

4. Seuraava kokous 13.4.2026

Työryhmän jäseniä pyydettiin täydentämään Tiimeri-työtilassa olevaa väliraporttia seuraavaan kokoukseen mennessä.

5. Muut mahdolliset asiat

Ei muita asioita.

6. Kokouksen päättäminen

Varapuheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.19.